

საქართველოს ბარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
ლიცენზიებისა და ნებართვების სამსახური
SERVICE OF LICENSES AND PERMITS

საქართველო, თბილისი; 0114, ბ. ბულვას ქვა, ტელ.: 72 72 60

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 73

“ 12 ” 10 2010 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – „ბუნებრივი აირების საცავების ექსპლუატაცია“;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შ.პ.ს.
„საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია“,
თეთრიწყაროს რაიონი, დაბა მაგლისი, სტალინის ქ. №66;
3. განხორციელების ადგილი – ქ. ხაშური, გორგასლის ქ. №30;
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 17.09.2010წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შ.პ.ს. სამეცნიერო-კვლევითი
ფირმა „გამა“;

II. ძირითადი საპროექტო ბაღაჟყმეტილმუხანი

შ.პ.ს. „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის აღდგენის მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილველად წარმოდგენილია: ბუნებრივი აირის საცავის ექსპლუატაციის“ სანებართვო დოკუმენტაცია.

წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიშის თანახმად ბუნებრივი აირის საცავი განთავსებულია ქ. ხაშურის უკიდურეს სამხრეთ ნაწილში გორგასლის ქ. №30, მდ. მტკვარი ნაპირზე სანაპიროზე, შ.პ.ს. „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“-ს კუთვნილი №7 ავტოგაზგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე. საქმიანობისთვის გამოყოფილი ტერიტორია, რომლის საერთო ფართობი შეადგენს 1 ჰექტარს, სამი მხრიდან შემოსაზღვრულია ბეტონის კედლით. აღნიშნული ტერიტორია სურნეო-სამრეწველო ზონის ფარგლებშია მოქცეული, სადაც განთავსებულია სურნეო-საპროფილის რამდენიმე მცირე საწარმო. ობიექტის ჩრდილოეთით მდებარეობს ქალაქის დასახლებული ზონა (უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 100 მ მანძილით). სამხრეთით მას ესაზღვრება ქ. ხაშურის სასოფლო-სამეურნეო კუთვნილები. უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი - მდ. მტკვარი სამხრეთ-დასავლეთით დაცილებულია 850-860 მ მანძილით. საქმიანობის მიზანია მტკვარის წნევის გაზსადენიდან ბუნებრივი აირის მიღება, 200 კგ/სმ² წნევამდე დაქვეითება და შემდომ ბუნებრივ აირზე მომუშავე სატრანსპორტო საშუალებების გასაწვავის გამოყენება. დღეღამის განმავლობაში ობიექტი საშუალოდ ემსახურება 10-120 ავტომანქანას, მათ შორის ერთი სვეტწერტილი 50-60 ავტომანქანის დატვირთვაში საშუალოდ 1300-1400 მ³ ბუნებრივ აირს უკეთდება რეალიზაცია.

წარმოდგენილ გზშ-ს ანგარიშის თანახმად, საქმიანობისთვის შერჩეულ ტერიტორიაზე განთავსებული ობიექტის ფუნქციონებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის შემდეგი ობიექტების რეალიზაციაა საჭირო:

- საშუალო წნევიანი გაზსადენი; (100 მ სიგრძე);
- საკომპრესორო;
- ბუნებრივი აირის საცავის საპროექტო ტევადობის ობიექტი (გარე და შიდა საცავები);
- აირის გასაცემი სვეტწერტილი (100 მ სიგრძე);
- საოფისე-საოპერატორო შენობა-ნაგებობა (100 მ² ტევადობის);
- საკომპრესორო ზეთის საწვავი (100 მ² ტევადობის);
- ზეთშემკრები მიწისქვეშა რეზერვუარი (1,5 ტ. ტევადობის);
- ორი ჭაბურღილი წყლის მიწისქვეშა (100 მ² ტევადობის);
- წყლის სამარაგო რეზერვუარი (100 მ² ტევადობის);
- ჰერმეტიკული საასენიზაციო სისტემა;
- სახანძრო წყლის რეზერვუარი (20 ტ. ტევადობის) და მასთან დაკავშირებული ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემა;
- მეზამრიდები.

ავტოგაზგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე აირით მომარაგება ხორციელდება ქ. ხაშურის ტერიტორიაზე გათვალისწინებული გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის მაგისტრალური გაზსადენიდან, რომელიც სადგურს უკავშირდება “100 მმ-იანი ლითონის მილით. კომპრესორი დატვირთულია 5 კგ/სმ² წნევიანი გაზით. კომპრესორში

შემოსული გაზის წნევა იზრდება 200-220 კგ/სმ²-მდე, ხუთ საფეხურად გაზის მიმდევრობითი დაჭირხვნის შედეგად. შეკუმშვის ყოველი საფეხურის ბოლოს გაზს თბომცვლელში აერთმევა შეკუმშვისას გამოყოფილი (შინაგანი ენერჯის გაზრდის შედეგად) სითბო და შეკუმშვის ყოველ შემდგომ საფეხურს მიეწოდება ამგვარად გაგრილებული გაზი. შეკუმშვის მეხუთე საფეხურის ბოლოს გაზის წნევა აღწევს 220 კგ/სმ² და თბომცვლელში გავლით გრილდება გარემოს ტემპერატურამდე. შემდეგ ბუნებრივი საწვავი გაზი დროებით შესანახად მიეწოდება მაღალი წნევის რეზერვუარს, საიდანაც მარაგდება ავტომანქანის საწვავი გაზით გაწყობა-გამართვის სვეტი.

თვითონ ავტომანქანათა გაწყობა-გამართვა შემდეგნაირად ხორციელდება:

საწვავ აირზე მომუშავე ავტომანქანა საწვავი აირით გაწყობა-გამართვისთვის დგება ავტოგაზგასამართი სადგურის გაწყობა-გამართვის სვეტთან (ამჟამად ფუნქციონირებს 4-დან 2 სვეტწერტილი); ამ სვეტის "პისტოლეტი" უერთდება ავტომანქანაზე დამონტაჟებულ აირმიმღები სისტემის სპეციალურ კვანძს, იხსნება ავტომანქანაზე დამონტაჟებული აირმიმღები სისტემის ვენტილი, შემდეგ კი გაწყობა-გამართვის სვეტზე დამონტაჟებული აირის მიმწოდებელი ვენტილი, რის შემდეგაც იწყება ავტომანქანის გაწყობა-გამართვა - მისი აირის ბალონების შევსება საწვავი აირით; როგორც კი აირის წნევა ავტომანქანის აირის მიმღებ ბალონებში გახდება 200 კგ/სმ², იკეტება გაწყობა-გამართვის სვეტზე არსებული მიმწოდი ვენტილი. შემდეგ კი ავტომანქანის აირმიმღების სისტემის ვენტილი. ამის შემდეგ ხდება "პისტოლეტი"-ს განქრევა მასში მყოფი მაღალი წნევიანი აირისაგან აირდამჭერ საცავში, ხოლო „პისტოლეტის“ ავტომანქანის აირმიმღები სისტემის სპეციალური კვანძიდან მოხსნის შემდეგ დარჩენილი დაბალი წნევიანი აირის განქრევა ხდება ატმოსფეროში.

სადგურის შეუფერხებლად ფუნქციონირებისთვის საჭიროა მაღალი წნევის ბუნებრივი აირის (200 კგ/სმ²) უწყვეტად მიწოდება ავტოგაზგასამართ სვეტებზე, რაც შესაბამისად გულისხმობს საკომპრესორო სადგურის სისტემატიურ მუშაობას. საკომპრესორო სადგურის უწყვეტი მუშაობა (კომპრესორების მნიშვნელოვანი დატვირთვის გამო) მკვეთრად ზრდის ავარიული სტიაციების რისკს. ამის თავიდან ასაცილებლად ტექნოლოგიურ პროცესში მონაწილეობას იღებს ბუნებრივი აირის საცავი, სადაც იქმნება გაზის გარკვეული მარაგი სისტემის უსაფრთხო და უწყვეტი ფუნქციონირებისათვის.

საკომპრესორო სადგურში მეხუთე საფეხურზე დაჭირხნული გაზი მიეწოდება საცავს და იწყება მისი შევსება. როცა საცავში გაზის წნევა მიაღწევს 200-220 კგ/სმ²-ს (უტოლდება კომპრესოროში არსებული გაზის წნევას) ავტომატურად იკეტება საცავზე მოწყობილი ვენტილი, ხოლო საკომპრესორო სადგური წყვეტს მუშაობას ვიდრე საცავში გაზის წნევა მინიმალურ ზღვრამდე არ დაეცემა. საკომპრესორო სადგურის მუშაობის შეწყვეტის შემდეგ კომპრესორსა და საცავს შორის რჩება დაჭირხნული გაზი, რომლის განტვირთვა აუცილებელია კომპრესორების ხელახლა ჩართვამდე. სისტემის განტვირთვისას გამოდევნილი გაზი გროვდება 1,5 მ³ მოცულობის ლითონის რეზერვუარში, რათა მისი გაფრქვევა არ მოხდეს ატმოსფეროში. ავტოგაზგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური პროცესის ერთი ციკლი, სადგურის სრული დატვირთვის მიზნებისას, 24 სთ-ის განმავლობაში რამდენიმეჯერმე მეორდება (გაზის რეზერვუარის ტემპერატურა ხორციელად).

განსაზღვრულია ზემოქმედების რეცეპტორები და მათი სენსიტიურობა, დახასიათებულია ზემოქმედება (მათ შორის კუმულატიური) და შეფასებულია ზემოქმედების მნიშვნელობა.

ვინაიდან საწარმო მოქმედი ობიექტია, წარმოდგენილ გზშ-ს ანგარიშში გაანალიზებულია მხოლოდ საწარმოს არაქმედებისა და ტექნოლოგიური ალტერნატიული ვარიანტები და გამოტანილია დასკვნა, რომ ობიექტზე გამოყენებული ტექნოლოგია მისაღებია გარემოსდაცვითი და ეკონომიური თვალსაზრისით.

ანგარიშში მითითებულია, რომ ობიექტის ნორმალურ პირობებში ფუნქციონირების შემთხვევაში მიწისქვეშა და მიწისზედა წყლებზე, ნიადაგის საფარზე, ფაუნაზე და ფლორაზე, ასევე არსებულ ლანდშაპზე, საქმიანობით გამოწვეული უაყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

გზშ-ს ანგარიშის შესაბამის თავში ზოგადად განხილულია შესაძლო ავარიული სიტუაციები და მოსალოდნელი შედეგები, განსაზღვრულია ავარიული სიტუაციების ალბათობა და შეფასებულია მოსალოდნელი შედეგები. ასევე განხილულია საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს თავდაპირველ მდგომარეობამდე აღდგენის ვზები და საშუალებები, გარემოსდაცვითი მენეჯმენტისა და მონიტორინგის წარმოების ზოგადი პრინციპები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში საექსპერტო კომისიის წევრების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის მესამე თავს.

III. პირობები

საწარმოს ხელმძღვანელობამ უზრუნველყოს:

1. გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგი) წარმოება;
2. „ა. მ. სფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი მავნე ნივთიერებების გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
3. ნარჩენების მართვა გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი გეგმის მიხედვით;
4. წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით განსაზღვრული სავალდებულო მოთხოვნების, რეკომენდაციებისა და ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულება;

IV. დასკვნა

შ.პ.ს. „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „ქ. ხაშურში ბუნებრივი აირის საცაგების ექსპლუატაცია“-ს სანებართვო დოკუმენტაციის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.

ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი:
ნიკოლოზ ჭახნაკია
(სახელი, გვარი)

